

Crna Gora
GLAVNI GRAD
GRADONAČELNIK

Broj:01-018/26-5941/1
Podgorica, 09. oktobar 2026.godine

Crna Gora Pisarnica - Glavni grad - Podgorica				
Prilijeno:				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	016	-	904	
26				

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA

PODGORICA

Na osnovu člana 58 stav 1 tačka 2 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25 i 98/25), člana 100 stav 1 tačka 2 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 8/19, 20/21, 49/22 i 51/25), podnosim **Predlog Lokalnog akcionog plana Glavnog grada podgorice za podršku žrtvama nasilja za period od 2026-2028. godine.**

Za predstavnika predlagača prilikom razmatranja Predloga u Skupštini Glavnog grada i njenim radnim tijelima, određena je **Violeta Golubović**, v.d. sekretarke Sekretarijata za socijalno staranje.

GRADONAČELNIK,

Prof. dr Saša Mujović

Crna Gora

Glavni grad Podgorica

**LOKALNI AKCIONI PLAN GLAVNOG GRADA PODGORICE
ZA PODRŠKU ŽRTVAMA NASILJA
ZA PERIOD 2026–2028**

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. ZAKONODAVNI I STRATEŠKI OKVIR	4
3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA	8
4. MISIJA I CILJ AKCIONOG PLANA.....	10
5. MJERE I AKTIVNOSTI	12
6. PRAĆENJE, EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE.....	17
7. BUDŽETIRANJE.....	19
8. ZAKLJUČNE ODREDBE.....	19

1. UVOD

Akcioni plan Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026–2028. predstavlja strateški dokument kojim se definišu pravci djelovanja, prioriteti i konkretne aktivnosti u cilju unapređenja sistema zaštite i podrške žrtvama nasilja, stvaranja sigurnog, dostupnog i podržavajućeg okruženja, te jačanja institucionalne i društvene odgovornosti prema licima koja su pretrpjeli neki od oblika nasilja.

Nasilje u porodici, u partnerskim odnosima, kao i nasilje nad ženama, djecom, starijima i drugim ranjivim grupama, predstavlja ozbiljan društveni problem koji zahtijeva koordinisan, multisektorski i kontinuiran odgovor svih nadležnih institucija i organizacija u zajednici. Ovaj Akcioni plan ima za cilj da obezbijedi sistemsku, integrisanu i održivu podršku žrtvama nasilja, kroz razvijanje efikasnih servisa, jačanje kapaciteta stručnih službi, unapređenje međuinstitucionalne saradnje, podizanje nivoa svijesti javnosti i aktivno uključivanje zajednice u prevenciju nasilja.

Proces izrade Akcionog plana iniciran je i koordiniran od strane Skupštine Glavnog grada i podržan od strane Sekretarijata za socijalno staranje Glavnog grada Podgorice, kao nadležnog organa lokalne uprave, u partnerstvu sa Ministarstvom pravde, Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvom socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Upravom policije, JU Centar za socijalni rad za Glavni grad Podgorica, opštinu u okviru Glavnog grada Golubovci i opštinu Tuzi, Osnovnim sudom u Podgorici, Višim sudom u Podgorici, te uz aktivno učešće predstavnika nevladinih organizacija – NVO „Roditelji“, NVO „Juventas“, NVO „Centar za prava djeteta Crne Gore“, NVO „Centar za ženska prava“, NVO „Sigurna ženska kuća“, NVO „Sistem“ i UNICEF-om. U izradi Akcionog plana učestvovao je i predstavnik UN WOMEN.

U cilju izrade ovog dokumenta formirana je međusektorska Radna grupa, koja je kroz partnerski rad, razmjenu iskustava i analiza iz prakse formulisala optimalna rješenja zasnovana na međunarodnim standardima ljudskih prava i principima zaštite žrtava.

Akcioni plan je uskladen sa međunarodnim obavezama Crne Gore, posebno sa Konvencijom UN o pravima djeteta i Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), kao i sa nacionalnim dokumentima kao što su:

Reformnska agenda Crne Gore 2024 – 2027,

Agenda Održivog razvoja 2030,

Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030,

Strategija prevencije i zaštite djece od nasilja 2025–2029,

Strategija reforme pravosuđa 2024–2027,

Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period 2025–2028,

Lokalni plan za unapređenje socijalne inkluzije i razvoj usluga socijalne i dječje zaštite 2024–2027,

Nacionalni plan za implementaciju Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) za period od 2023. do 2027.godine.

Izrada i usvajanje ovog Akcionog plana doprinosi ostvarivanju opšteg cilja politike Glavnog grada u oblasti socijalne i dječje zaštite – obezbjeđivanju bezbjednog, podržavajućeg i inkluzivnog okruženja za sve građane, naročito za one koji su izloženi nasilju. Dokumentom se definišu prioriteti djelovanja u oblasti prevencije nasilja, zaštite žrtava i postinterventne podrške, a Glavni grad se obavezuje da kroz koordinisan rad lokalnih institucija i partnera osigura efikasno sprovođenje predviđenih mjera i aktivnosti.

2. ZAKONODAVNI I STRATEŠKI OKVIR

Normativno-pravni okvir za izradu i sprovođenje Akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026–2028. zasniva se na međunarodnim dokumentima. Ustavu Crne Gore, zakonima i podzakonskim aktima, kao i strateškim dokumentima na nacionalnom i lokalnom nivou koji uređuju oblast zaštite ljudskih prava, socijalne i dječje zaštite, rodne ravnopravnosti i suzbijanja svih oblika nasilja.

2.1. Međunarodni okvir

Osnovni međunarodni dokumenti koji obavezuju Crnu Goru i predstavljaju temelj ovog Akcionog plana su:

Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), koja obavezuje državu i lokalne vlasti da preduzimaju mjere za prevenciju, zaštitu žrtava, gonjenje počiniaca i uspostavljanje koordinisanih politika;

Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta, kojom se propisuje obaveza zaštite djece od svih oblika nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i eksploatacije, kao i obezbjeđivanje podrške oporavku i reintegraciji djeteta žrtve (čl. 19, 24 i 39);

Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW),

Evropska konvencija o ljudskim pravima (EKLP, 1950), posebno čl. 2 (pravo na život), čl. 3 (zabrana nečovječnog postupanja), čl. 8 (pravo na privatni i porodični život) i

Konvencija savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja- Lanzarot konvencija

2.2. Nacionalni pravni okvir

Ustav Crne Gore („Sl. list CG“, br.1/07, 38/13) jemči nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta i zabranjuje svako ponižavajuće postupanje, te držanje u ropstvu ili ropskom položaju (čl. 28). Članom 9 Ustava je uređen pravni poredak, a potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poreka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju, kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.

Relevantni zakoni koji čine osnov za djelovanje lokalne samouprave u oblasti zaštite žrtava nasilja su:

Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl. list CG“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25 i 98/25) – kojim je utvrđena nadležnost Skupštine Glavnog grada da donosi planove i programe razvoja u oblastima od značaja za lokalno stanovništvo, uključujući socijalnu i dječju zaštitu;

Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Sl. list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24, 84/24 i 33/25) – koji propisuje da se posebno štiti djetje koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije, i da se socijalna i dječja zaštita ostvaruje u skladu sa strateškim dokumentima;

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici („Sl. list CG“, br. 46/10 i 40/11) – kojim se uređuju oblici nasilja, zaštitne mjere i obaveze organa i ustanova da bez odlaganja pruže pomoć i zaštitu žrtvama nasilja, uključujući obavezno prijavljivanje slučajeva nasilja; predviđa mjere posebne zaštite žrtava nasilja u porodici, uvodi posebne odredbe za prevenciju i zaštitu od nasilja u porodici u svim njegovim oblicima. Sadrži i sankcije u vidu prekršajnog djela. Propisuje veću kaznu za svako djelo nasilja u porodici učinjeno u prisustvu djeteta. Sa novim izmjenama pruža djeci žrtvama i svjedocima nasilja zaštitu od ponovne viktimizacije u toku pravnog postupka;

Porodični zakon („Sl. list CG“, br. 01/07, 53/16, 76/20) – kojim se garantuje zaštita djeteta od svakog oblika zlostavljanja i diskriminacije i zabranjuje tjelesno kažnjavanje i ponižavajuće postupanje. Ovaj zakon ne propisuje specifične mjere zaštite, a njegov značaj u kontekstu zaštite žrtava ogleda se u njegovoj normativnoj povezanosti sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i primjeni temeljnih načela porodičnog prava, prije svega načela najboljeg interesa djeteta, koje je normirano u članu 5b na način što je predviđeno da je svako dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta. Porodični zakon ima ključnu ulogu u zaštiti djece i roditeljskog

odnosa kroz načelo najboljeg interesa djeteta, kao i mehanizme lišavanja i ograničavanja roditeljskih prava, te u vezi sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici stvara sveobuhvatan pravni okvir koji omogućava brzu, efikasnu i integrisanu zaštitu žrtava krivičnih djela u porodičnom kontekstu;

Krivični zakonik Crne Gore, ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 64/2011 - drugi zakon, 40/2013, 56/2013, 14/2015, 42/2015, 58/2015 - drugi zakon, 44/17, 49/18, 3/20, 26/21 - ispravka, 144/2021, 145/2021, 110/2023, 123/2024 i 121/2025) – kojim se sankcionišu svi oblici nasilničkog ponašanja, nanošenja tjelesnih povreda, zlostavljanja i ugrožavanja dostojanstva i sigurnosti drugog lica. Definicija žrtve propisana je Krivičnim zakonikom Crne Gore, prema kojoj je žrtva lice kojem je protivpravnim djelom, koje je zakonom određeno kao krivično djelo, prouzrokovao fizički ili duševni bol ili patnja, imovinska šteta ili povreda ljudskih prava i sloboda. Izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, usvojenim u decembru 2023. godine, obezbjeđena je dodatna zaštita određenim kategorijama žrtava. Ključne novine odnose se na uvođenje novog krivičnog djela seksualno uznemiravanje, koje do sada nije bilo obuhvaćeno krivičnim zakonodavstvom. Takođe je propisano novo krivično djelo „175a Zloupotreba tuđeg snimka, fotografije, portreta, audio zapisa ili spisa sa seksualno eksplicitnim sadržajem“. Posebno su značajne izmjene člana 220 – Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, prema kojima se sada svaka laka tjelesna povreda ili prijetnja kvalifikuje kao krivično djelo. Na taj način se pravi jasna razlika između prekršaja i krivičnog djela, što doprinosi efikasnijoj i strožijoj zaštiti od nasilja. Istovremeno, proširuje se i obim zaštite, jer se širi krug lica koja se smatraju članovima porodice ili porodične zajednice;

Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14, 58/1558/15 - drugi zakon, 28/18 - Odluka US CG, 116/2020 - Odluka US CG, 145/21, 54/24 i 58/24 - ispravka) ključan je za obezbjeđivanje procesne zaštite i podrške žrtvama. Pored procesnih pravila, od izuzetne važnosti su i odredbe koje regulišu položaj zaštićenog svjedoka, pružajući procesnu zaštitu svjedocima i žrtvama i osiguravajući njihovu bezbjednost tokom suđenja;

Zakon o zabrani diskriminacije („Sl. list CG“ br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17) – kojim se propisuje zabrana svakog oblika neposredne i posredne diskriminacije i mogućnost zaštite prava pred sudom i Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda;

Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda („Sl. list CG“ br. 42/11, 32/14, 16/16 i 21/17) koji daje mandat Zaštitniku da preduzima mjere za zaštitu građana od nasilja, mučenja, diskriminacije i drugih oblika nečovječnog postupanja;

Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Sl. list RCG“ br. 64/02, 31/05, 49/07, 4/08, 21/09, 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13, 47/17, 59/21, 76/21, 146/21, 3/23, 84/24 i 89/25), koji zabranjuje fizičko, psihičko i socijalno nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika, kao i svaku vrstu diskriminacije;

Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku („Sl. list CG“ br. 64/11 i 1/18) koji osigurava poštovanje prava i dostojanstva maloljetnika, primjenu alternativnih mjera i prioritet hitnog postupanja. Ovaj Zakon sadrži pravila postupanja državnih organa prema maloljetnim žrtvama krivičnih djela. ključne garancije u pogledu informisanja, podrške i zaštite maloljetnim žrtvama;

Zakon o mladima („Sl. list CG“ br. 25/19 i 27/19) koji naglašava obavezu lokalne samouprave da podržuje zdrave stilove života, volonterizam i zaštitu mladih od svih oblika nasilja;

Zakon o medijima („Sl. list CG“ br. 54/24) kojim se propisuje obaveza medija da štite integritet maloljetnika i žrtava nasilja i zabrana objavljivanja informacija koje mogu otkriti njihov identitet;

Zakon o socijalnom stanovanju (Sl.list CG“ br. 35/13, 84/24 i 121/25), prema kojem žrtve nasilja u porodici spadaju u prioritetnu grupu - član 4. Zakona;

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći („Službeni list CG“, br. 20/11, 20/15 i 123/24) uređuje uslove ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć, između ostalog, za žrtve određenih krivičnih djela. Naime, izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći iz decembra 2024. godine proširen je krug lica koja neposredno ostvaruju pravo na besplatnu pravnu pomoć, nezavisno od njihovog finansijskog statusa. Tako sada pravo na neposrednu pravnu pomoć imaju i žrtve mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, žrtve krivičnih djela protiv polne slobode i djeca koja su pokrenula postupak za zaštitu prava djeteta, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju porodični odnosi. Ovakve izmjene nesumnjivo predstavljaju korak naprijed u odnosu na prethodnu verziju zakona kojom je ovo pravo bilo garantovano žrtvama krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i trgovina ljudima (član 13 ZBPP). Dalje je predviđeno da advokati koji pružaju pravnu pomoć naročito ranjivim kategorijama žrtava moraju posjedovati posebna znanja iz oblasti nasilja u porodici i porodičnoj zajednici, trgovine ljudima i zaštite prava djece. Proširen je i krug postupaka u kojima žrtve ostvaruju pravo na besplatnu pravnu pomoć, a koji se odnosi na vezane postupke, u skladu sa zakonima kojima se uređuju porodični i obligacioni odnosi i postupak izvršenja i obezbjeđenja, nakon što pravosnažnom odlukom suda bude utvrđeno da je žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i trgovine ljudima, kao i žrtva nasilja u porodici u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita od nasilja u porodici, žrtva mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, odnosno krivičnih djela protiv polne slobode i

Zakon o prekršajima ("Sl. list CG", br. 1/2011, 6/2011 - ispr., 39/2011, 32/2014, 43/2017 - odluka US i 51/2017) kojim se uređuje položaj žrtava u prekršajnom postupku.

2.3. Lokalni pravni i strateški okvir

Donošenje Akcionog plana Glavnog grada Podgorice zasniiva se na odredbama Statuta Glavnog grada, prema kojem se Glavni grad Podgorica stara o ostvarivanju prava građana, unapređenju socijalne i dječje zaštite i stvaranju uslova za bezbjedan i dostojanstven život svih svojih stanovnika.

Plan je u skladu sa lokalnim strateškim dokumentima:

Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period 2025–2028;

Lokalni plan za unapređenje socijalne inkluzije i razvoj usluga socijalne i dječje zaštite 2024-2027;

Lokalni akcioni plan za mlade 2025–2026;

Plan je u skladu i sa nacionalnim strateškim dokumentima, uključujući Strategiju prevencije i zaštite djece od nasilja 2024–2028, i Strategiju rodne ravnopravnosti 2025–2029.

3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Analiza postojećeg stanja u oblasti podrške žrtvama nasilja u Glavnom gradu Podgorici predstavlja osnov za izradu Akcionog plana za period 2026–2028. godine, a sprovedena je na osnovu postojećih lokalnih i nacionalnih strateških dokumenata.

Postojeći strateški i normativni okvir omogućava koordinisano djelovanje svih relevantnih aktera u pružanju zaštite i podrške žrtvama nasilja, s posebnim akcentom na djecu, mlade i ranjive grupe. Lokalna administracija posjeduje razvijene institucionalne kapacitete, pri čemu su Centar za socijalni rad, zdravstvene i obrazovne ustanove definisane kao ključni pružaoci usluga. Lokalna administracija posjeduje određene institucionalne kapacitete, a Centar za socijalni rad, zdravstvene i obrazovne ustanove čine dio multisektorskog sistema zaštite i podrške žrtvama nasilja, zajedno sa policijom, tužilaštvom, pravosuđem i organizacijama civilnog društva, uz kontinuiranu potrebu za daljim jačanjem kapaciteta i međusektorske saradnje.

U cilju jačanja lokalnog sistema socijalne zaštite i unapređenja dostupnosti usluga podrške, Glavni grad Podgorica je osnovao Javnu ustanovu Centar za razvoj i pružanje usluga iz oblasti socijalne i dječje zaštite – Glavni grad, kao novi organizacioni mehanizam za razvoj, koordinaciju i

pružanje usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite. Osnivanjem Centra obezbjeđuje se institucionalna podrška sprovođenju mjera i aktivnosti iz strateških dokumenata, uključujući i mjere zaštite i podrške žrtvama nasilja. Centar će imati ključnu ulogu u unapređenju lokalnih servisa podrške, razvijanju inovativnih usluga, jačanju saradnje između institucija i organizacija civilnog društva, te stvaranju uslova za pravovremenu i integrisanu pomoć korisnicima.

U ovom kontekstu, međunarodni standardi i preporuke, uključujući Konvenciju o pravima djeteta i relevantne odredbe Ustava Crne Gore, pružaju pravni i etički okvir koji nalaže zaštitu fizičkog, psihičkog i socijalnog integriteta žrtava, poštovanje njihovog dostojanstva i pravo na poverljivost. Značajnu ulogu imaju i nevladine organizacije koje doprinose jačanju mehanizama podrške kroz programe prevencije, edukacije i psihosocijalne pomoći, te kroz učešće u lokalnim inicijativama za promociju zdravih stilova života i volontizma kod mladih. Značajnu ulogu u sistemu podrške žrtvama nasilja imaju i nevladine organizacije, uključujući licencirane pružaoce usluga u oblasti zdravstvene, socijalne i dječje zaštite. U saradnji sa institucijama sistema, nevladine organizacije obezbjeđuju dostupnu i specijalizovanu podršku kroz pružanje psihosocijalnih usluga, savjetovanja, edukativnih programa i aktivnosti prevencije. Kroz učešće u multisektorskoj saradnji i lokalnim inicijativama usmjerenim na promociju zdravih stilova života i aktivnog učešća mladih, nevladine organizacije doprinose jačanju mehanizama zaštite i unapređenju lokalnih politika u ovoj oblasti.

Uprkos postojanju određenih institucionalnih kapaciteta, analiza sprovođenja prethodnih strateških dokumenata ukazuje na određene slabosti i izazove. Implementacija mjera često je ograničena nedostatkom održivog finansiranja, dok su praćenje i evaluacija sprovedenih aktivnosti neujednačeni, što otežava pravovremeno prepoznavanje i rješavanje slučajeva nasilja. Implementacija mjera često je ograničena nedostatkom održivog finansiranja, dok praćenje i evaluacija sprovedenih aktivnosti nijesu sistemski uređeni niti kontinuirani, uz izostanak jasno definisanih mehanizama odgovornosti. Posljedica je otežano praćenje efekata mjera i pravovremeno unapređenje institucionalnog odgovora na nasilje. Potrebno je dodatno stručno usavršavanje zaposlenih u socijalnoj, zdravstvenoj, obrazovnoj, policijskoj, pravosudnoj sferi i nevladinim organizacijama, kako bi se osigurala adekvatna zaštita žrtava i efikasno postupanje prema počiniocima.

Posebni izazovi odnose se na koordinaciju između institucija i sektora, što može dovesti do kašnjenja u intervencijama i ograničene dostupnosti podrške, naročito u slučajevima rodno zasnovanog nasilja, nasilja u porodici i vršnjačkog nasilja. Uočava se i rizik neujednačenog pristupa žrtvama iz manjinskih zajednica, porodica u riziku i drugih ranjivih grupa, što zahtijeva dodatne mjere inkluzije i zaštite jednakog pristupa uslugama.

Pored institucionalnih i resursnih izazova, sistem prevencije nasilja pokazuje potrebu za snažnijim edukativnim programima, osvještavanjem javnosti i promjenom kulturnih obrazaca ponašanja koji omogućavaju nasilje ili ga trivijalizuju. Unapređenje preventivnih mjera kroz obrazovne aktivnosti, kampanje, radionice i programe volontizma ključno je za dugoročnu zaštitu žrtava i smanjenje pojave nasilja u lokalnoj zajednici.

U svjetlu navedenog, Akcioni plan za podršku žrtvama nasilja u Glavnom gradu Podgorici 2026–2028. treba da obezbijedi sveobuhvatan pristup koji uključuje:

- koordinaciju svih relevantnih institucija i organizacija;
- adekvatno i održivo finansiranje;
- kontinuirano stručno usavršavanje;
- primjenu preventivnih i zaštitnih mjera (posebno mjera koje obezbjeđuju reintegraciju žrtava, kao što su pravno i psihološko savjetovanje, finansijska pomoć, stanovanje, obrazovanje, obuka i pomoć prilikom zapošljavanja);
- uključivanje nevladinog sektora i lokalne zajednice;
- usklađivanje sa nacionalnim i međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava.

Cilj ovog plana je stvaranje bezbjednog i podržavajućeg okruženja u kojem će žrtve nasilja dobiti pravovremenu, dostupnu i sveobuhvatnu pomoć, dok će lokalna zajednica biti osnažena da aktivno učestvuje u prevenciji i suzbijanju svih oblika nasilja.

4. MISIJA I CILJ AKCIONOG PLANA

Misija Akcionog plana za podršku žrtvama nasilja u Glavnom gradu Podgorici jeste da kroz koordinisan, inkluzivan i stručno vođen sistem zaštite i podrške obezbijedi bezbjedno okruženje za sve žrtve nasilja, sa posebnim akcentom na djecu, mlade, ranjive grupe i žrtve rodno zasnovanog nasilja. Plan teži da kroz preventivne mjere, pravovremenu intervenciju, socijalnu, psihološku i pravnu podršku te osnaživanje zajednice i građana, smanji prisustvo nasilja i omogućući žrtvama da ostvare svoja prava i ponovo izgrade ličnu sigurnost, dostojanstvo i povjerenje u institucije. Misija Akcionog plana ujedno odražava principe inkluzije, jednakog pristupa, nediskriminacije i poštovanja ljudskih prava, u skladu sa nacionalnim i međunarodnim strateškim dokumentima.

Opšti cilj ovog Akcionog plana jeste uspostavljanje održivog, efikasnog i koordinisanog sistema podrške i zaštite žrtava nasilja na lokalnom nivou, koji omogućava pravovremeno prepoznavanje nasilja, adekvatnu intervenciju, kvalitetnu podršku žrtvama i njihovu socijalnu reintegraciju, istovremeno unapređujući kapacitete institucija i podižući svijest zajednice o važnosti prevencije nasilja.

Specifični ciljevi obuhvataju:

Iačanje institucionalnih kapaciteta – unapređenje i sugerisanje reorganizacije rada Centra za socijalni rad, unapređenje zdravstvenih, obrazovnih i drugih relevantnih institucija kroz stručnu obuku zaposlenih, primjenu standardizovanih procedura i osnaživanje međusektorske saradnje.

Prevenција nasilja i osnaživanje zajednice – razvoj i sprovođenje preventivnih programa i edukativnih aktivnosti usmjerenih na djecu, mlade, roditelje, nastavno osoblje i širu javnost, uključujući kampanje podizanja svijesti o vrstama nasilja i mehanizmima prijavljivanja.

Pružanje sveobuhvatne podrške žrtvama – omogućavanje dostupnosti psihosocijalne, pravne i zdravstvene pomoći žrtvama nasilja, uključujući usluge savjetovanja, linija podrške i drugih resursa, a posebno finansijsku podršku, obrazovanje, pomoć pri zapošljavanju,...

Unapređenje zakonskog i strateškog okvira na lokalnom nivou – praćenje i primjena relevantnih nacionalnih i međunarodnih propisa, standarda i strategija, uključujući rodnu ravnopravnost, prava djece i zaštitu žrtava krivičnih djela.

Monitoring, evaluacija i unapređenje politika – razvoj sistema praćenja i evaluacije sprovedenih aktivnosti, prikupljanje podataka, izvještavanje i prilagodavanje politika i programa na osnovu identifikovanih potreba i efektivnosti implementiranih mjera.

Kroz realizaciju ovih ciljeva, Akcioni plan će težiti stvaranju sigurnijeg i podržavajućeg okruženja za sve građane Podgorice, sa naglaskom na ranjive grupe, unapređivanju koordinacije institucija, osnaživanju lokalne zajednice i promovisanju kultura nenasilja, solidarnosti i međusobnog poštovanja.

5. MJERE I AKTIVNOSTI

Redni br.	Aktivnost/Mjera	Odgovorni akteri	Rok implementacije	Indikatori uspjeha	Neophodni resursi
1	Organizovanje edukativnih radionica za djecu, mlade, roditelje i nastavno osoblje u cilju jačanja kapaciteta za prepoznavanje, prevenciju i adekvatno reagovanje na nasilje, s posebnim akcentom na digitalno nasilje.	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo, vaspitno obrazovne ustanove, Glavni grad, JU „Dječji savez“, Kancelarija za mlade, NVO, međunarodne organizacije, Uprava policije	2026-2028	Broj održanih radionica, broj učesnika, evaluacija zadovoljstva	Angažovanje stručnjaka, prostorije škola, promotivni materijal
2	Razvoj i sprovođenje vanastavnih programa i aktivnosti kojima se podstiču kultura dijaloga, tolerancije i nenasilnog rješavanja konflikata među djecom i mladima.	Sekretarijat za kulturu, Sekretarijat za sport, Sekretarijat za socijalno staranje, JU „Dječji savez“, vaspitno obrazovne ustanove, NVO, Centar za socijalni rad i Uprava policije	Kontinuirano	Broj implementiranih programa; smanjenje prijavljenih incidenata u školama u broj učesnika, procenat djece koja su unaprijedila komunikacione vještine	Programi sporta, umjetnosti i debate, radionice o socijalnim i komunikacionim vještinama, online platforme i edukativni video materijali

3	Sprovedenje kampanja podizanja svijesti o prevenciji nasilja putem medija i društvenih mreža, sa ciljem informisanja građana, djece i mladih o dostupnim mehanizmima podrške i zaštite.	Institucije i službe u nadležnosti Glavnog grada, mediji, NVO, Uprava policije, vaspitno obrazovne ustanove	2026-2028	Broj i vidljivost kampanja; angažovanje zajednice, broj institucija i organizacija koje su aktivno učestvovala u kampanji	Online platforme, lokalni radio i TV
4	Razvoj lokalnih volonterskih i mentorskih programa za prevenciju nasilja	Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom, NVO	2026-2028	Broj programa; broj uključenih mladih; povratne informacije učesnika	Partnerstva sa školama i omladinskim centrima
5	Podrška u doslednoj primjeni Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja	Centar za socijalni rad, vaspitno obrazovne ustanove, Uprava policije, NVO, nadležna ministarstva i jedinice lokalne samouprave	Kontinuirano	Broj održanih obuka za primjenu Protokola; broj učesnika obuka, procenat institucija koje primjenjuju Protokol u skladu sa definisanim procedurama, broj koordinacionih sastanaka ili izvještaja o primjeni protokola	Multidisciplinarne radne grupe, IT podrška
6	Uspostavljanje lokalnog međusektorskog tima za razmjenu informacija i brzu reakciju u slučajevima nasilja	Glavni grad, Pravosuđe	2026-2027	Formiran i funkcionalan lokalni međusektorski tim, broj članova tima, broj održanih sastanaka	Obuka tima, oprema za krizne intervencije, komunikacioni kanali

7	Ojačati postojeće servise i osigurati kontinuiranu psihosocijalnu podršku za žrtve nasilja i njihove porodice, uključujući savjetovanje, terapijske i edukativne programe.	NVO, Centar za socijalni rad, Domovi zdravlja	Kontinuirano	Broj pruženih savjetovanja; zadovoljstvo korisnika, broj korisnika koji ostvaruju kontinuiranu podršku, broj ojačanih ili unaprijeđenih servisa	Stručni kadrovi, Postojeći servisi i centri za podršku, Prostor i oprema, finansijska sredstva za jačanje servisa, podrška lokalnog međusektorskog tima
8	Uspostavljanje kriznog centra za žrtve seksualnog nasilja	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, CSR, NVO	2026-2028	Postojanje centra i broj intervencija	Hitna intervencija i pružanje psihološke pomoći žrtvi
9	Pružanje hitne zdravstvene zaštite i tretmana žrtvama nasilja	Dom zdravlja / zdravstvene ustanove, specijalističke klinike	Kontinuirano	Broj žrtava nasilja koje su primile hitnu zdravstvenu zaštitu, broj pruženih usluga; zadovoljstvo korisnika	Zdravstvene ustanove i hitna služba, Zdravstveni kadrovi, Prostor i oprema
10	Uspostavljanje u okviru Kliničkog centra Crne Gore izolovane, funkcionalne i prostorno izdvojene jedinice za hitan i sveobuhvatan pregled žrtava nasilja, koja obezbjeđuje medicinsku, forenzičku i psihološku procjenu u uslovima pune	Ministarstvo zdravlja, Klinički Centar Crne Gore	2026-2027	Adaptirana i funkcionalna prostorija; formiran i obučan specijalizovani tim; broj pregledanih žrtava u adekvatnim uslovima; smanjeno vrijeme čekanja	Potrebna adaptacija prostora; medicinska i forenzička oprema; obuka zdravstvenog kadra za rad sa žrtvama nasilja

	privatnosti i sigurnosti, uz rad posebno obučenog tima.				
11	Socijalna i ekonomska podrška žrtvama nasilja	Lokalna samouprava, CSR, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Zavod za zapošljavanje, JU Centar za razvoj i pružanje usluga iz oblasti socijalne i dječje zaštite, NVO	Kontinuirano	Broj korisnika; broj osiguranih privremenih smještaja i sredstava	Partnerstva sa NVO, finansijska sredstva
12	Uspostavljanje saradnje između JU Centar za razvoj i pružanje usluga socijalne i dječje zaštite i NVO koje posjeduju licence za pružanje usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite i imaju istorijat efikasnog rada sa žrtvama nasilja	JU Centar, Sekretarijat za socijalno staranje, licencirane NVO	2026-2028	Broj potpisanih sporazuma o saradnji; broj realizovanih zajedničkih programa i aktivnosti, broj korisnika koji su dobili podršku kroz ovu saradnju, broj koordinacionih sastanaka i izvještaja o saradnji	Formalizovati partnerstva kroz memorandume o saradnji
13	Definisanje cijena, finansijskih modela i uspostavljanje stabilnog i kontinuiranog finansiranja za postojeće i nove usluge socijalne i dječje zaštite, uključujući licencirane	Glavni grad i pružaoči usluga	2026-2028	Donijet akt o cijenama usluga; usklađene cijene sa standardima kvaliteta, broj definisanih cijena za	Metodologija utvrđivanja cijena usluga, neophodno za planiranje finansiranja i održivost servisa

	usluge podrške žrtvama nasilja, u cilju njihove dostupnosti i održivosti.			postojeće i nove usluge, uspostavljen višegodišnji finansijski model za licencirane servise	
14	Mapiranje i evidentiranje svih usluga socijalne i dječje zaštite na teritoriji Glavnog grada	Glavni grad, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, NVO	2026-2027	Izrađen registar usluga; javno dostupna baza podataka; broj ažuriranih zapisa	Digitalna platforma, koordinacija sa lokalnim i nacionalnim institucijama
15	Monitoring i evaluacija sprovođenja Akcionog plana	Sekretarijat za socijalno staranje, nezavisni konsultanti	Godišnje	Broj izvještaja; predložene korekcije mjera; statistički pokazatelji	Indikatori uspjeha, baze podataka, stručna evaluacija

6. PRAĆENJE, EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE

Efikasna implementacija Akcionog plana za podršku žrtvama nasilja zahtijeva kontinuirano praćenje, evaluaciju i izvještavanje, kako bi se osiguralo ostvarivanje definisanih ciljeva i mjera, kao i pravovremeno prilagodavanje strategija na osnovu praktičnih iskustava. Ovaj proces uključuje sve ključne aktere – institucije lokalne samouprave, škole, zdravstvene ustanove, Centar za socijalni rad, Upravu policije, nevladine organizacije i druge relevantne subjekte uključene u pružanje podrške žrtvama nasilja.

Praćenje se sprovodi kontinuirano tokom cijelog perioda implementacije plana, s fokusom na realizaciju konkretnih aktivnosti definisanih u tabeli mjera. Primarni ciljevi praćenja su:

- Evidentiranje sprovedenih aktivnosti i programa, uključujući edukacije, radionice, kampanje i krizne intervencije;
- Praćenje broja korisnika usluga podrške i njihovih karakteristika (uzrasta, vrste nasilja, stepena angažovanja);
- Identifikacija prepreka i izazova u implementaciji planiranih mjera;
- Prikupljanje kvalitativnih i kvantitativnih podataka radi sagledavanja efekata i postignutih rezultata.

Evaluacija se realizuje periodično, najmanje jednom godišnje, u cilju procjene efikasnosti i efektivnosti Akcionog plana. Evaluacija uključuje:

- Analizu postignutih rezultata u odnosu na planirane indikatore uspjeha;
- Procjenu kvaliteta pružene podrške žrtvama nasilja i zadovoljstva korisnika;
- Identifikaciju i predlaganje korektivnih mjera za unapređenje provedbe aktivnosti;
- Analizu međuresorske saradnje i koordinacije svih aktera uključenih u plan.

Evaluaciju sprovode Sekretarijat za socijalno staranje Glavnog grada, uz podršku nezavisnih stručnjaka i eksternih konsultantskih timova, u saradnji sa svim relevantnim institucijama i NVO partnerima.

Izvještavanje je ključni segment upravljanja planom i obuhvata redovno i transparentno informisanje Skupštine Glavnog grada, relevantnih sekretarijata, partnera i javnosti o napretku i postignutim rezultatima. Oblik i dinamika izvještavanja uključuju:

Polugodišnje izvještaje o realizaciji aktivnosti, dostavljene Sekretarijatu za socijalno staranje;

Godišnje sveobuhvatne izvještaje sa evaluacijom efekata, postignutim rezultatima, identificiranim izazovima i preporukama za naredni period;

Pripremu sažetaka i preporuka za Skupštinu Glavnog grada radi donošenja strateških odluka i osiguranja adekvatnog finansiranja i resursa;

Objavljivanje relevantnih informacija i statističkih podataka u skladu sa zaštitom identiteta žrtava nasilja, u cilju transparentnosti i podizanja svijesti javnosti.

Pracenje, evaluacija i izvješćavanje omogućavaju sistemski pristup implementaciji Akcionog plana, podržavaju kontinuitet pružanja usluga, identifikaciju dobrih praksi i unapređenje politike zaštite žrtava nasilja na lokalnom nivou. Na taj način se obezbjeđuje održivosti i efektivnost mjera, usklađenost sa međunarodnim standardima ljudskih prava i djeteta, kao i ostvarivanje ciljeva predviđenih Strategijom socijalne i dječje zaštite Glavnog grada, Strategijom prevencije i zaštite djece od nasilja, Strategijom rodne ravnopravnosti i drugim relevantnim dokumentima.

Plan komunikacije sa javnošću – Akcioni plan 2026–2028

Cilj komunikacije je osigurati pravovremeno, jasno i kontinuirano informisanje javnosti o aktivnostima i mjerama podrške žrtvama nasilja, uz podizanje svijesti o dostupnim servisima i mehanizmima zaštite. Plan takode ima za cilj vidljivost Akcionog plana za podršku žrtvama nasilja za period 2026–2028. godine u Glavnom gradu Podgorici.

Komunikacija će se odvijati putem medija i društvenih mreža, web stranica Glavnog grada i partnerskih institucija, edukativnih materijala, javnih kampanja, radionica i javnih rasprava, a ciljne grupe su djeca, mladi, porodice, lokalne zajednice, škole, mediji, NVO i relevantne institucije. Ključne poruke fokusiraju se na informisanje o dostupnim servisima i podršci žrtvama nasilja, prevenciju nasilja, promociju nenasilnih rješenja konflikata i važnost aktivnog uključivanja građana u procese zaštite i socijalne inkluzije.

Skraćenice:

Glavni grad - Glavni grad Podgorica i organi lokalne samouprave, službe, institucije, ustanove i organizacije koje su u nadležnosti Glavnog grada (Sekretarijat za socijalno staranje, Sekretarijat za kulturu, Sekretarijat za sport, Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom, JU „Dječji savez“, Biblioteka, Kancelarija za mlade, JU Centar...)

JU Centar – Javna ustanova Centar za razvoj i pružanje usluga iz oblasti socijalne i dječje zaštite – Glavni grad

DZ - Dom Zdravlja

CSR - Centar za socijalni rad Podgorica

NVO - nevladine organizacije

7. BUDŽETIRANJE

FINANSIJSKI PLAN ZA SPROVOĐENJE AKCIONOG PLANA PODRŠKE ŽRTVAMA NASILJA 2026–2028.

Akcionim planom Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028 predviđeno je da lokalna samouprava izdvađa 10.000,00 eura godišnje iz svog budžeta za realizaciju aktivnosti predviđenih ovim planom. Ostali nosioci aktivnosti iz Akcionog plana imaju mogućnost da proizvoljno odrede budžet za sprovedene aktivnosti.

8. ZAKLJUČNE ODREDBE

- Ovim Akcionim planom za podršku žrtvama nasilja za period 2026–2028. godine, Glavni grad Podgorica preuzima odgovornost za unapređenje zaštite i podrške žrtvama svih oblika nasilja, kroz koordinisano djelovanje nadležnih institucija, organizacija civilnog društva i drugih relevantnih subjekata na lokalnom nivou.
- Sprovođenje planiranih mjera i aktivnosti mora biti usklađeno sa zakonodavnim okvirima Crne Gore, međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava i prava djeteta, te relevantnim strategijama i planovima na nacionalnom i lokalnom nivou, uključujući Strategiju socijalne i dječje zaštite, Strategiju prevencije i zaštite djece od nasilja, Strategiju rodne ravnopravnosti i Strategiju omladinske politike.
- Nadležnost za koordinaciju implementacije Akcionog plana pripada Sekretarijatu za socijalno staranje Glavnog grada Podgorice, koji će u saradnji sa ostalim relevantnim organima i institucijama osigurati adekvatno praćenje, evaluaciju i izvještavanje, u skladu sa propisanim mehanizmima i rokovima.
- Svi subjekti uključeni u implementaciju planiranih aktivnosti imaju obavezu da djeluju u skladu sa principima nenasilja, jednakosti, transparentnosti, odgovornosti i međuresorske saradnje, te da osiguraju zaštitu identiteta i dostojanstva žrtava nasilja.
- Ovaj Akcioni plan stupa na snagu danom donošenja odluke Skupštine Glavnog grada Podgorice, a njegove odredbe važiće do završetka planiranog perioda implementacije, uz mogućnost revizije i dopune u skladu sa rezultatima praćenja, evaluacije i preporukama nadležnih institucija.

- Usvajanjem ovog Akcionog plana, Skupština Glavnog grada Podgorice potvrđuje svoju opredijeljenost za stvaranje bezbjednog, podržavajućeg i uključivog - podsticajnog okruženja za sve žrtve nasilja, kao i za kontinuirano unapređenje lokalnih politika zaštite i podrške u skladu sa potrebama građana i međunarodnim standardima.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	Glavni grad – Sekretarijat za socijalno staranje
NAZIV PROPISA	Lokalni akcioni plan Glavnog grada Podgorica za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028
1. Definisanje problema 1.1. Da li je propis posljedica zahtjeva (propisa) na državnom nivou? 1.2. Navedi zakonski, odnosno strateški ili drugi osnov za donošenje propisa? 1.3. Da li se propisom utvrđuju sopstvene nadležnosti ili preneseni, odnosno povjereni poslovi lokalne samouprave? 1.4. Koje probleme treba da riješi predloženi akt? 1.5. Da li problem ima rodnu dimenziju? (ima posebni uticaj na žene) 1.6. Koji su uzroci problema? 1.7. Koje su posljedice problema? 1.8. Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? 1.9. Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa? 1.1. Da. Donošenje Lokalnog akcionog plana proizilazi iz obaveza utvrđenih nacionalnim zakonodavstvom i strateškim dokumentima kojima se uređuje oblast socijalne i dječje zaštite, zaštite od nasilja, rodne ravnopravnosti i zaštite ljudskih prava. 1.2. Pravni osnov sadržan je u: Zakonu o lokalnoj samoupravi („Sl. list CG“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25 i 98/25); Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Sl. list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24, 84/24 i 33/25), Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici („Sl. list CG“, br. 46/10 i 40/11); Statutu Glavnog grada.. Strateški osnov čine: Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite 2025–2028; Strategija prevencije i zaštite djece od nasilja; Strategija rodne ravnopravnosti; Nacionalni plan implementacije Istanbulske konvencije; Lokalni plan za unapređenje socijalne inkluzije i razvoja usluga socijalne i dječje zaštite; drugi relevantni nacionalni i međunarodni dokumenti. 1.3. Propis uređuje sprovođenje sopstvenih nadležnosti Glavnog grada u oblasti socijalne i dječje zaštite, lokalnih politika zaštite ljudskih prava, prevencije nasilja i razvoja usluga podrške u zajednici. 1.4. Akcioni plan ima za cilj unapređenje lokalnog sistema zaštite i podrške žrtvama nasilja kroz: jačanje međuinstitucionalne saradnje; unapređenje dostupnosti usluga podrške; razvoj preventivnih programa; unapređenje koordinacije institucija; jačanje kapaciteta stručnih službi; podizanje svijesti građana o prevenciji nasilja i dostupnim mehanizmima zaštite. 1.5. Da. Rodno zasnovano nasilje predstavlja jedan od najizraženijih oblika nasilja, pri čemu su žene i djevojčice najčešće žrtve nasilja u porodici, partnerskog nasilja i seksualnog nasilja. Istovremeno, Akcioni plan obuhvata zaštitu djece, starijih osoba, osoba sa invaliditetom i drugih ranjivih kategorija stanovništva. 1.6. Uzroci uključuju: nedovoljnu koordinaciju institucija; ograničene kapacitete pojedinih servisa; nedovoljno razvijene specijalizovane usluge; neujednačenu primjenu postojećih protokola; nedovoljnu informisanost građana; ograničena finansijska sredstva; nedovoljno razvijene preventivne programe. 1.7. Posljedice su: otežan pristup zaštiti i podršci; produžena izloženost nasilju; sekundarna viktimizacija; povećan socijalni rizik; nedovoljna reintegracija žrtava; slabija efikasnost institucionalnog odgovora. 1.8. Najviše su pogođeni: žene žrtve nasilja, djeca, mladi, starija lica, porodice u riziku, pripadnici ranjivih grupa kojima je potrebna pravna, psihološka, zdravstvena i socijalna podrška. 1.9. Bez donošenja Akcionog plana nastavili bi se postojeći izazovi u koordinaciji sistema zaštite, ograničena dostupnost pojedinih usluga, nedovoljna prevencija nasilja i sporije unapređenje lokalnih politika podrške žrtvama.	
2. Ciljevi	

2.1. Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
2.2. Da li bilo koji od ciljeva unapređuje rodnu ravnopravnost?
2.1. Predloženim propisom postiže se: Predloženim Akcionim planom postižu se: • razvoj održivog sistema podrške žrtvama nasilja; • jačanje institucionalnih kapaciteta; • unapređenje međusektorske saradnje; • razvoj preventivnih programa; • unapređenje dostupnosti psihološke, pravne, zdravstvene i socijalne podrške; • razvoj sistema monitoringa i evaluacije; • povećanje informisanosti građana; • unapređenje kvaliteta života i bezbjednosti građana.
2.2. Akcioni plan predviđa aktivnosti usmjerene na zaštitu žena i djevojčica od rodno zasnovanog nasilja, unapređenje dostupnosti servisa podrške, promociju jednakih mogućnosti i sprovođenje međunarodnih standarda zaštite ljudskih prava i rodne ravnopravnosti.
3. Opcije
3.1. Zašto je propis neophodan?
3.2. Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulativnu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
3.3. Obrazložiti preferiranu opciju? (prilikom obrazlaganja opcije uključiti i rodnu dimenziju te opcije: kako preferirana opcija unapređuje rodnu ravnopravnost-status žena i odnose među ženama i muškarcima)
3.1. Neophodan je radi uspostavljanja koordinisanog lokalnog sistema prevencije nasilja i podrške žrtvama, definisanja prioriteta, mjera, nosilaca aktivnosti i načina finansiranja.
3.2. Opcija 1 – Status quo Zadržavanje postojećeg stanja bez donošenja Lokalnog akcionog plana.
Opcija 2 – Parcijalno sprovođenje pojedinačnih aktivnosti Realizacija pojedinačnih projekata bez jedinstvenog strateškog okvira.
Opcija 3 – Donošenje Lokalnog akcionog plana (preferirana opcija).
3.3. Donošenje Akcionog plana omogućava koordinisano djelovanje svih relevantnih institucija, jasno definisanje odgovornosti, održivo planiranje finansiranja, razvoj novih servisa podrške i sistemsko praćenje rezultata. Plan posebno doprinosi unapređenju rodne ravnopravnosti kroz mjere zaštite žena i djevojčica od nasilja, razvoj psihosocijalnih i pravnih servisa podrške te jačanje institucionalnog odgovora na rodno zasnovano nasilje.
4. Analiza uticaja
4.1 Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno, kao i rodno-senzitivne uticaje propisa?
4.2. Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?
4.3. Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?
4.4. Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?
4.5. Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
4.1. Pozitivni uticaj imaće na žrtve nasilja, djecu, žene, mlade, starija lica, porodice u riziku, institucije Sistema, nvo, lokalnu zajednicu, ... Propis doprinosi: većoj dostupnosti usluga; bržem institucionalnom odgovoru; jačanju prevencije nasilja; većem stepenu zaštite ljudskih prava; unapređenju rodne ravnopravnosti. Negativni uticaji nijesu identifikovani osim potrebe za dodatnim angažovanjem administrativnih i finansijskih kapaciteta tokom implementacije.
4.2. Primjena Akcionog plana neće stvarati nove finansijske obaveze građanima niti privrednim subjektima.
4.3. Dugoročne koristi kroz prevenciju nasilja, unapređenje zaštite žrtava, smanjenje socijalnih posljedica nasilja i efikasnije funkcionisanje institucija u potpunosti opravdavaju planirana budžetska izdvajanja.
4.4. Akcioni plan omogućava dalje uključivanje licenciranih pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite i organizacija civilnog društva kroz partnerstva i projekte.
4.5. Administrativna opterećenja su minimalna i odnose se na koordinaciju, izvještavanje i praćenje realizacije aktivnosti.
5. Procjena fiskalnog uticaja

5.1. Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta lokalnih samouprava, odnosno budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu? 5.2. Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti. 5.3. Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu lokalnih samouprava, odnosno budžetu Crne Gore za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu? 5.4. Da li propis utiče na visinu prihoda jedinice lokalne samouprave, odnosno prihoda budžeta Crne Gore i kako? 5.5. Da li će se implementacijom propisa ostvariti novi prihod za budžet jedinice lokalne samouprave odnosno za budžet Crne Gore? 5.6. Ko su potencijalni korisnici budžeta za implementaciju propisa (u kojem procentu bi korisnici mogli biti muškarci, a u kojem žene? Da li implementacija budžeta može biti uzrok neravnopravnosti između muškaraca i žena?)	5.1. Za sprovođenje Akcionog plana potrebno je obezbijediti sredstva iz Budžeta Glavnog grada, budžeta nadležnih ministarstava, međunarodnih fondova i donatorskih programa. 5.2. Finansiranje će biti kontinuirano tokom cijelog perioda implementacije 2026–2028. 5.3. Sredstva će se planirati kroz godišnje budžete Glavnog grada i nadležnih institucija, uz mogućnost dodatnog finansiranja iz nacionalnih i međunarodnih izvora. 5.4. Propis nema direktan uticaj na prihode Budžeta Glavnog grada. 5.5. Ne očekuje se ostvarivanje novih budžetskih prihoda. Moguće je obezbjeđivanje dodatnih sredstava kroz međunarodne projekte, grantove i donacije. 5.6. Korisnici budžetskih sredstava biće institucije uključene u sprovođenje Akcionog plana i krajnji korisnici usluga. Implementacija budžeta neće izazvati rodnu neravnopravnost, već će doprinositi smanjenju postojećih rodni nejednakosti kroz unapređenje zaštite žena i drugih ranjivih grupa.
6. Konsultacije zainteresovanih strana 6.1. Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako? 6.2. Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). 6.3. Da li su predstavnice ženskih udruženja bile uključene u konsultacije? 6.4. Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.	6.1. Tokom izrade Akcionog plana korišćena je ekspertiza predstavnika državnih institucija, međunarodnih organizacija, stručnjaka iz oblasti socijalne zaštite i predstavnika organizacija civilnog društva. 6.2. Konsultovani su: resorna ministarstva; Centar za socijalni rad; Uprava policije; pravosudni organi; zdravstvene ustanove; obrazovne ustanove; UNICEF; UN WOMEN; nevladine organizacije; predstavnici lokalne uprave. 6.3. Predstavnice ženskih organizacija učestvovala su u radu Radne grupe i konsultativnom procesu. 6.4. Radna grupa je prihvatila sugestije svih strana učesnica u izradi Akcionog plana.
7. Monitoring i evaluacija 7.1. Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? 7.2. Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? 7.3. Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?	7.1. Potencijalne prepreke: • nedovoljna finansijska sredstva; • nedostatak stručnog kadra; • nedovoljna koordinacija institucija; • ograničeni kapaciteti pojedinih servisa; • nedovoljna informisanost građana.

7.2. Indikatori uspješnosti:

- broj sprovedenih aktivnosti;
- broj edukacija i kampanja;
- broj korisnika usluga;
- broj unaprijeđenih servisa;
- broj potpisanih sporazuma o saradnji;
- zadovoljstvo korisnika;
- godišnji izvještaji o realizaciji;
- stepen realizacije mjera Akcionog plana.

7.3. Za sprovođenje monitoringa i evaluacije biće zaduženi:

Sekretarijat za socijalno staranje Glavnog grada;

Javna ustanova Centar za razvoj i pružanje usluga iz oblasti socijalne i dječje zaštite – Glavni grad;

ostali nosioci aktivnosti iz Akcionog plana, uz podršku nezavisnih stručnjaka i partnera.

Mjesto i datum

Glavni grad, 26.08.2026. godine

SEKRETARIJAT ZA SOCIJALNO STARANJE

v.d. sekretarke
mr Violeta Golubović

Na osnovu člana 60 Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj 8/19, 20/21, 49/22 i 51/25), Skupština Glavnog grada Podgorica, na sjednici održanoj dana _____ 2026. godine, nakon razmatranja Nacrta Lokalnog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028.godine, donijela je sljedeći -

Z A K L J U Č A K

USVAJA SE Lokalni akcioni plan Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028.godine.

Broj: _____

Podgorica, _____ **2026. godine**

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA PODGORICE

PREDSJEDNIK,

Srdan Perić

IZVJEŠTAJ
O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O
NACRTU LOKALNOG AKCIONOG PLANA GLAVNOG GRADA PODGORICE ZA
PODRŠKU ŽRTVAMA NASILJA ZA PERIOD 2026-2028

Shodno odredbama Odluke o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova („Sl.list CG – opštinski propisi“, br. 31/19), po pitanju izrade Nacrta Loklanog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028, sproveden je postupak javne rasprave na način što je:

- Nacrt Loklanog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028 objavljen kao podlistak u Dnevnom listu „Pobjeda“ dana 04.07.2026. godine;
- Nacrt Loklanog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028 je dana 03.07.2026. godine objavljen na internet stranici Glavnog grada Podgorica (www.podgorica.me);
- Nacr Loklanog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028, sa Programom javne rasprave, upućeni su na adresu odbornika Skupštine Glavnog grada, mjesnim zajednicama i nevladinom sektoru preko CRNVO.

Gradonačelnik Glavnog grada – Podgorice je Zaključkom broj 01-018/26-3920 od 02.07.2026.godine, utvrdio Nacrt Loklanog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028, i Program javne rasprave, koja je počela 03.07.2026. godine, a završila se 18.07.2026. godine.

Javnu raspravu u elektronskoj, pisanoj i usmenoj formi sproveo je Sekretarijat za socijalno staranje. U toku javne rasprave, građanima, medijima i ostalim učesnicima data je mogućnost pisanog i usmenog izjašnjavanja i ocjenjivanja uspjehnosti javne rasprave putem evaluacionih listića.

Centralna javna rasprava bila je zakazana za 08. jul 2026. godine, sa početkom u 10,00 časova u Multimedijalnoj sali Skupštine Glavnog grada, ali nije bilo zainteresovanih učesnika.

Tokom javne rasprave elektronskim i pisanim putem dostavljene su sledeće sugestije:

KOMENTARI I SUGESTIJE ČLANOVA SAVJETA ZA MLADE GLAVNOG GRADA PODGORICA: “Sugestije na Nacrt Lokalnog akcionog plana za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028. godine

Nacrt Akcionog plana prepoznaje značaj preventivnog djelovanja među mladima i predviđa niz aktivnosti usmjerenih na edukaciju, informisanje i razvoj servisa podrške. Međutim, smatram da postoji prostor da se preventivna komponenta dodatno osnaži kroz razvoj strukturiranih mehanizama vršnjačke podrške, kao jednog od osnovnih principa savremenog omladinskog rada.

Vršnjačka podrška ne treba da bude posmatrana kao zamjena za profesionalne servise, već kao prvi nivo prepoznavanja rizika, osnaživanja mladih i njihovog bezbjednog upućivanja prema nadležnim institucijama. U tom smislu predlažem da se postojeće mjere dopune razvojem programa vršnjačke podrške i peer-to-peer edukacija, kroz koje bi se mladi, uz kontinuirano mentorstvo stručnih lica, osposobljavali da prepoznaju rizične situacije, pruže osnovnu emocionalnu podršku vršnjacima, promovišu nenasilnu komunikaciju i odgovorno usmjeravaju mlade prema dostupnim servisima zaštite. Posebno smatram da bi se kao partner za realizaciju ovakvih aktivnosti trebao eksplicitno prepoznati Omladinski klub Glavnog grada. Prema javno dostupnim podacima, tokom prve godine rada u Klubu je evidentirano više od 3.000 učešća mladih, čime se ovaj servis profilisao kao jedno od centralnih mjesta okupljanja mladih u Podgorici. Takav stepen obuhvata i kontinuiranog rada ukazuje da mladi ovaj prostor prepoznaju kao sigurno, dostupno i njima blisko okruženje za neformalno učenje, dijalog i razvoj kompetencija. Iz tog razloga smatram da postojeća omladinska infrastruktura treba biti prepoznata kao važan partner u sprovođenju preventivnih aktivnosti predviđenih Akcionim planom. Realizacija peer to-peer programa upravo u ovakvom okruženju može doprinijeti većem obuhvatu mladih, većem stepenu povjerenja učesnika i održivosti preventivnih aktivnosti. Istovremeno, predlažem da se Savjet za mlade Glavnog grada prepozna kao jedan od partnera prilikom sprovođenja aktivnosti koje se odnose na mlade. U skladu sa Odlukom o obrazovanju Savjeta za mlade, Savjet zastupa interese mladih, prati primjenu lokalnih politika za mlade, daje preporuke za njihovo unapređenje, sprovodi javni dijalog sa mladima i institucijama i podnosi inicijative od značaja za unapređenje položaja mladih. Upravo iz tih razloga Savjet može dati značajan doprinos. Na ovaj način dodatno bi se ojačao participativni karakter Akcionog plana i obezbijedilo da mladi budu aktivni partneri u kreiranju preventivnih politika, a ne isključivo njihovi korisnici.”

Odgovor: Ne prihvata se.

Obrazloženje:

Nacrt Lokalnog akcionog plana za podršku žrtvama nasilja za period 2026–2028. godine definiše mjere i aktivnosti koje su usmjerene na razvoj sistema zaštite žrtava nasilja u okviru nadležnosti institucija i pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite.

Predložene aktivnosti koje se odnose na razvoj programa vršnjačke podrške, peer-to-peer edukacija, kao i posebno definisanje Omladinskog kluba Glavnog grada i Savjeta za mlade kao nosilaca ili partnera aktivnosti, predstavljaju sadržaje koji prevazilaze obuhvat ovog akcionog plana i pripadaju oblasti sprovođenja omladinske politike, odnosno planiranju aktivnosti kroz strateška dokumenta koja uređuju razvoj i unapređenje položaja mladih.

Takođe, Akcioni plan ostavlja mogućnost uključivanja različitih partnera u realizaciji aktivnosti, u skladu sa njihovim nadležnostima i raspoloživim kapacitetima, bez potrebe njihovog pojedinačnog navođenja u samom dokumentu. Iz navedenih razloga, predložene izmjene nijesu prihvaćene.

NVO "CENTAR ZA ŽENSKA PRAVA":

"Predmet: Komentar na Nacrt Lokalnog akcionog plana Glavnog grada Podgorice za podršku žrtvama nasilja za period 2026-2028, povodom Javne rasprave Predlažemo da se u okviru mjere „Socijalna i ekonomska podrška žrtvama nasilja“ precizira da podrška u stanovanju obuhvata i program tranzicionog (prelaznog) stanovanja, uz odgovarajuće indikatore. Smatramo, međutim, da bi sistemski kvalitetnije rješenje bilo uvođenje posebne mjere koja bi se odnosila na uspostavljanje programa tranzicionog (prelaznog) stanovanja za žene žrtve nasilja i njihovu djecu. Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) obavezuje države da obezbijede opšte usluge podrške koje olakšavaju oporavak žrtava nasilja, uključujući podršku u stanovanju, finansijsku pomoć, obrazovanje i zapošljavanje. U ostvarivanju ovih obaveza značajnu ulogu imaju i jedinice lokalne samouprave, koje kroz svoje politike i usluge mogu obezbijediti dostupnu i održivu podršku ženama žrtvama nasilja. Program tranzicionog stanovanja predstavlja privremeno stambeno rješenje kojim jedinica lokalne samouprave stavlja na raspolaganje stambene jedinice ženama žrtvama nasilja i njihovoj djeci, uz kontinuiranu stručnu podršku licenciranih specijalizovanih pružalaca usluga. Njegov cilj je da ženama omogući stabilizaciju životnih okolnosti i postepeno osamostaljivanje prije ostvarivanja trajnog stambenog rješenja. Ova usluga ne bi bila namijenjena isključivo ženama koje napuštaju sklonište. U slučajevima kada procjena rizika ne ukazuje na visok rizik po život i bezbjednost žene i djece, tranziciono stanovanje može predstavljati odgovarajuću alternativu smještaju u skloništu. Time se ženama obezbjeđuje sigurno privremeno stanovanje uz stručnu podršku, bez potrebe za korišćenjem kriznog smještaja, dok se kapaciteti skloništa čuvaju za žene kojima je, zbog visokog rizika, neophodna hitna zaštita. Istovremeno, ženama koje napuštaju sklonište tranziciono stanovanje omogućava da ne ostaju u skloništu duže nego što je potrebno isključivo zbog neriješenog stambenog pitanja, čime se povećava dostupnost mjesta za žene kojima je potrebna hitna zaštita. Tranziciono stanovanje predstavlja privremeno stambeno rješenje koje popunjava postojeći jaz između hitnog smještaja i trajnog stambenog rješenja, a ne zamjenu za pravo na socijalno stanovanje. Ovakva inicijativa već postoji u Podgorici kroz Memorandum o saradnji između Sekretarijata za socijalno staranje Glavnog grada i Centra za ženska prava, kojim je predviđeno stavljanje na raspolaganje jedne stambene jedinice za potrebe žena žrtava nasilja. Uvođenje ove mjere u Akcioni plan predstavljalo bi logičan nastavak već započetih aktivnosti i doprinijelo njihovoj institucionalizaciji i održivosti. Žene kojima je potrebna podrška u stambenom zbrinjavanju nakon izlaska iz nasilja često ne mogu ostvariti pravo na socijalno stanovanje u periodu kada im je ono najpotrebnije, jer ne ispunjavaju ostale uslove propisane Zakonom o socijalnom stanovanju i lokalnim propisima. Tranziciono stanovanje upravo popunjava taj jaz, pružajući privremeno i bezbjedno stambeno rješenje uz stručnu podršku do uspostavljanja trajne stambene i ekonomske stabilnosti. Predlog nove mjere

Aktivnost/Mjera

Uspostaviti program tranzicionog (prelaznog) stanovanja za žene žrtve nasilja i njihovu djecu kroz obezbjeđivanje stambenih jedinica koje na privremeno korišćenje obezbjeđuje Glavni grad, uz stručnu podršku licenciranih specijalizovanih pružalaca usluga. Program se sprovodi na osnovu individualne procjene rizika i potreba korisnice, kao alternativa smještaju u skloništu kada ne postoji visok rizik po bezbjednost, odnosno kao nastavak podrške nakon izlaska iz skloništa kada je potrebno privremeno stambeno rješenje.

Odgovorni akteri

Glavni grad Podgorica, Sekretarijat za socijalno staranje, JU Centar za razvoj i pružanje usluga socijalne i dječje zaštite, Ministarstvo socijalnog staranja, jedinice lokalne samouprave i licencirani specijalizovani pružaoci usluga socijalne i dječje zaštite

Rok implementacije

Indikatori uspjeha

Potrebni resursi

Broj stambenih jedinica stavljenih na raspolaganje za program tranzicionog stanovanja; broj žena i djece koji su kontinuirano koristili program; broj korisnica koje su uspješno završile program tranzicionog stanovanja i prešle u samostalno ili drugo odgovarajuće stambeno rješenje. Stambene jedinice u vlasništvu ili na raspolaganju jedinica lokalne samouprave; finansijska sredstva za održavanje; stručna podrška specijalizovanih pružalaca usluga.”

Odgovor: Ne prihvata se.

Obrazloženje:

Predloženo uvođenje posebne mjere koja se odnosi na uspostavljanje programa tranzicionog (prelaznog) stanovanja predstavlja značajnu inicijativu, ali zahtijeva prethodno stvaranje odgovarajućih pravnih, organizacionih, finansijskih i kadrovskih pretpostavki, kao i definisanje modela finansiranja, kriterijuma za korišćenje usluge i međuinstitucionalnih nadležnosti.

Lokalni akcioni plan predstavlja planski dokument kojim se definišu aktivnosti čija je realizacija realno ostvariva u periodu njegovog važenja, na osnovu raspoloživih nadležnosti, budžetskih mogućnosti i postojećih kapaciteta Glavnog grada i drugih odgovornih subjekata. U ovom trenutku nijesu stvoreni uslovi za uvrštavanje posebne mjere koja podrazumijeva uspostavljanje novog servisa socijalne zaštite.

Pitanje stambenog zbrinjavanja žrtava nasilja, uključujući moguće modele tranzicionog stanovanja, zahtijeva širu međuresornu saradnju i sistemsko normativno uređenje na državnom i lokalnom nivou, zbog čega prevazilazi okvir ovog akcionog plana. Iz navedenih razloga, predložena nova mjera nije prihvaćena za uvrštavanje u Lokalni akcioni plan.

SEKRETARIJAT ZA SOCIJALNO STARANJE